

ישיבת בני"ע "גבעת שמואל"

# מידעון



בס"ד, אלול תשפ"ד, פרשות ניצבים - וילך

## דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה



**המלך בשדה**  
נצא לקראתו ברינה ובתפילה

במוצאי שבת פר' "ניצבים וילך"  
כה' אלול תשפ"ד (28/9)

נקיים אי"ה התועדות חסידית - אבות ובנים  
לקראת ימי הרהורים והסליחות.  
בהשתתפות דאביק הראל וזעזע בורזבסקי

21:15 - התועדות - הורים ובנים  
במוד אנל

23:15 סליחות בבתי האודש  
בזמנים שונים

בואו בשמחה,  
בית הישיבה

### שלום רב להורים,

### ולבני הישיבה היקרים מאוד.

סיימנו היום כשלושה שבועות מתחילת השנה, והאמת היא שאם מסתכלים מה עברנו בשבועות אלו לא מאמינים כי עברנו המון. קיבלנו את הבנים לפי מחזורים, התחלנו ללמוד, קיימנו טיולי גיבוש לחלק מהמחזורים, כולנו עוברים הכנה משמעותית מאוד לקראת הימים הנוראים כולל שיחות מרבנים חשובים, רבנים ופצועי מלחמת חרבות ברזל יגיעו אי"ה גם בשבוע הבא, נערוך התועדות משמעותית עם ההורים והבנים במוצאי שבת הקרובה ונאמר אי"ה סליחות ראשונות לבני אשכנז ולבני עדות המזרח שהתחילו את הסליחות בתחילת חודש אלול. בשבוע הבא אמורים להגיע אלינו מספר אורחים נוספים ולהעביר שיעורים ושיחות לבני הישיבה.



## מה עברנו בשבוע האחרון ??

2

הכנה לימים הנוראים. קיימתי שיעורים לבני כיתות ז' וכיתות ט"ו"ב וכמובן שהרמ"ם הכינו את הבנים לקראת ראש השנה. זכינו השבוע לשלוש שיחות חשובות משלושה רבנים בכירים בציבור הציוני דתי- הרב דוד סתיו- יו"ר ארגון רבני צוהר ורב העיר שוהם, הרב אביחי קצין- ראש בית המדרש "ראשית רעננה", ראש בית המדרש במכללת שערי משפט והרב נריה ראש ישיבת ההסדר "תורה בציון" בירושלים.

הספקנו בשבוע וחצי האחרונים לערוך אסיפות הורים להורי כל המחזורים. בערבים אלו עסקנו בתורה החינוכית של ישיבתנו ובסוגיות חינוכיות ותורניות רבות, והגדרנו את הכללים האדומים של הישיבה. היום אחה"צ השתתפנו - רמ"ם ונציגי כיתות י"ב ואנוכי באזכרה של סרן איתי מאור הי"ד, מ"מ בגולני שנפל בקרב ב-7/10 על הגדר ברצועת עזה. איתי הי"ד נלחם הוא ו-2 חייליו בחירוף נפש על הגדר והצליח להשמיד עשרות מחבלי נוכחה ולעצור את הכניסה לקיבוצי העוטף.

**התגובות של ההורים לאסיפות ההורים היו מדהימות ממש. תודה רבה להורים על הכרת הטוב על הנעשה בישיבה.**



בע"ה, בני כיתות י"א יצאו לסמינריון בירושלים להכנה ליוהכ"פ, בני כיתות ט', י"ב יצאו ליום מסע התעוררות בירושלים, ויתקיים ערב לימוד הורים ובנים לכיתות ז'-ח' ביום שלישי ו' תשרי 8/10.

ביום שני 7/10 נערוך טקס מיוחד לבני החטיבה במלאת שנה לפתיחת מלחמת "חרבות ברזל". ביום זה גם כיתות ט'-י"ב ישמעו שיחה מפי אחד הפצועים מהמלחמה. יום מיוחד להכנת ציצית לבני כיתות ז', שיחות של החייל יהודה ישראלי שנפצע קשה בצוק איתן, ושיחה של אביב זגלמן שהיה ראש ישיבת ההסדר בחולון שיספר על חזרתו לדרך לאחר קשיים רבים. תוכניות נוספות ואורחים נוספים יהיו בישיבה עד היציאה לחופשת יוהכ"פ וסוכות.

**אשמח מאוד לשמוע ולקרוא על הרגשת  
הבחורים החמודים לאחר שלושה שבועות  
בישיבה, ומהי האווירה שהבנים מרגישים  
וחשים בישיבה.**

**אשמח לקרוא**

**מייל שלי - [shragfr1@gmail.com](mailto:shragfr1@gmail.com)**

**בוואטצפ שלי [052-5665190](tel:052-5665190)**



# פרשת ניצבים, שבת האחרונה של השנה.



בספרים קדמונים כתוב שלשבת זו יש עוצמה לתקן את שבתות השנה כולה. במידה ואנו יושבים ועוסקים בתורה במשך השבת, מתפללים כנדרש ומקיימים את מצוות כיבוד אב ואם מתוך עוצמה, אנו זוכים לשכר גדול שכאילו קיימנו את כל שבתות השנה מתוך עשייה חיובית מעין זו של השבת האחרונה בשנה – שבת שאנו עומדים לפניה.

**"אתם ניצבים היום כולכם"** פרשת ניצבים פותחת במילים – "אתם ניצבים היום כולכם". חז"ל תיקנו שקודם ראש השנה יקראו ישראל פרשת "ניצבים", וזאת למה? מה מיוחד בפרשה זו אשר מכינה את הכלל והפרט לקראת ימי הדין הקרבים ובאים ??? התורה אומרת: **"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם"**, העמידה "לפני ה'" מורה על עמידה בדין לפני בורא עולם ועמידה לפניו היא כבר בגדר של דין, עמידה לפני המלך, מלכו של עולם.

עמידה לפניו דורשת מהאדם להיות ניצב ועומד במלוא עוצמתו ועמידה איתנה, ומי יכול לעמוד לפניך בדין? ואם זו הדרישה - לעמוד ללא מחיצות באופן ברור לפני בורא עולם אזי כיצד יכול האדם שבמשך השנה נפל ונכשל – לעמוד בדין? על כך עונה התורה: "אתם ניצבים היום כולכם..." רק העמידה של כולנו כאיש אחד לפני ה' יתב' יכולה להוציא אותנו זכאים בדין.

וכך אומר מדרש בתנחומא בפרשת ניצבים: **"ראשיכם שבטיכם אע"פ שמניתי לכם ראשים זקנים ושוטרים כולכם שווין לפני, שנאמר: וכל איש ישראל. ד"א כולם ערבים זה לזה מדין כל ישראל ערבים זה לזה"**, הערבות והאכפתיות של כל אחד לזולת הופכת את האדם מאדם פרטי **לאיש כלל** שהוא חלק מהכלל ודואג לכלל.

## וניתן להוסיף -

האם אנו צריכים להתייחס אל האנשים לפי המעמדות שלהם, או שצריך להתייחס אל כולם בשווה ??

פרשתנו – פרשת ניצבים פותחת בהכרזה של משה – **"אתם ניצבים היום"**, רש"י מסביר – "מלמד שכנסם משה לפני ה' ביום מותו להכניסם בברית". משה קורא לכל שכבות העם להתייצב, לעמוד ולחדש את הברית שבין ישראל לה' יתב'. אין זו הפעם הראשונה שמשה מדבר אל כל ישראל.

בתחילת פרשת מטות משה מדבר אל כל ישראל : **וידבר משה אל ראשי המטות לאמר זה הדבר אשר ציווה ה'."**

רש"י מסביר שם : **"חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחילה ואח"כ לכל בני ישראל."**



בשעה שמשה לימד את ישראל חוקים ומשפטים, הוא לימד תחילה את ראשי המטות ורק לאחר מכן הוא מלמד את כל ישראל. משה רוצה לחלוק כבוד לנשיאים ולכן הוא נותן להם "זכות קדימה" בלימוד החוקים והמשפטים.

5

אך, בפרשת ניצבים אנו רואים שינוי בפנייתו של משה לישראל. **"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחוטב עציך עד שואב מימין"**.

גם בפרשה הקודמת בתחילתה של הברית נאמר: **"ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם אתם ראיתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו"**. כאשר משה מכניס את ישראל לחידוש הברית עם ה', הוא לא מבחין בין גדול לקטן, כולם מגיעים מהנשיאים עד חוטבי העצים, כולם עומדים לפניו בשורה אחת.

ה' אינו מזהה את האדם לפי עבודתו או תפקידו, ה' רואה את כולם בסקירה אחת. כל אדם מייצג אישיות מורכבת שאת פנימיותה רק ה' רואה ויודע. רק לגבי לימוד החוקים והמשפטים בפרשת מטות, רק שם קוראים ראשית כל לנשיאים, מפני כבודם.

**אולי ניתן לקשר זאת גם לראש השנה שאנו עומדים בפתחו.**

רוב הראשונים והרמב"ם עמם, סוברים שעיקר המצווה היא **השמיעה** לקול השופר, וכך אומר הרמב"ם: "והמצווה היא שציוונו **לשמוע** קול שופר ביום ראשון מתשרי, והרמב"ם מרחיב בתשובה קמ"ב בשו"ת הרמב"ם: "וזה שהמצווה המחוייבת אינה התקיעה, **אלא שמיעת התקיעה**.... ואין אנו תוקעין, אלא כדי לשמוע, כמו שהמצווה היא ישיבת הסוכה ולא עשייתה, ואין אנו עושין (סוכה) אלא כדי לישב, ולכן נברך לישב ולא לעשות, **ונברך לשמוע קול שופר, ולא נברך על תקיעת שופר**."

יוצא מדבריו – שהמצווה העיקרית בראש השנה אין בה מעשה, ולא דיבור אלא קיומה בשמיעה בלבד.

מה עניין השמיעה??

בד"כ, אנו נמנעים מלהקשיב לזולת. אנו נוטים להביע דעה, להתווכח, להשמיע את קולנו ותמיד אנו בטוחים שהצדק עמנו. בראש השנה נפתח חלון אחר, חלון של הזדמנות חדשה. בזמן התקיעה כולנו קשובים וכולנו שווים. אנו עומדים כאיש אחד ובלב אחד, ללא התנשאות וללא גאווה כלפי האחר. ייתכן לומר שתקיעת השופר בראש השנה היא בעצם חזרה על מעמד הברית בפרשת ניצבים – "אתם ניצבים כולכם". כולם יחד ללא מעמדות, ללא קנאה וללא גאווה.

ה- "ביחד" של כולנו זוהי בעצם הברית שאנו כורתים עם ה' בראש השנה.

ניתן לומר עוד דבר יפה בעניין זה.

התורה כותבת בתחילת הפרשה: **"מחוטב עציך עד שואב מימין"**. לכאורה ביטוי זה קשה מאוד. אם היה כתוב מ- "העשיר והנשיא ועד שואב מימין



וחוטב עציך" היינו מבינים כיוון ששניהם הם בתחתית הסולם של החברה.  
אך מה הפרוש – "מחוטב עציך ועד שואב מימיך", הרי הם מצויים בתחתית הסולם  
???

6

הספורנו אומר, שהתורה רוצה לחדש לנו שאפילו החברה נחותה זו יש מעמדות. לפיו  
הכוונה שעומדים בברית זו מראשי החוטבים עד אחרון שואבי המים.

### הייתי מבקש ללמד דבר חסידי –

אם נתבונן במעשה של כל אחד מהשניים נבחין כי אינה דומה מלאכתו של חוטב העצים לזו  
של שואב המים. חוטב העצים עוקר, כורת וגודע עצים חיים, ממש פוגע בנוף ובטבע. מלאכתו  
גם נעשית בגרזן שהוא כלי משחית.

פעולת שואב המים שונה. ממש הפוך מחוטב העצים – הוא מעלה את המים ממעמקי הבאר,  
עם שאיבתו הוא מגביר את המעיין ועם המים ששאב הוא מרווה את צימאוננו של האדם  
ומשקה את הצומח.

אומרים בעלי החסידות שצריך לשים לב לדבר נוסף: כיצד חוטב העצים ושואב המים עושים  
את פעולתם??

חוטב העצים מתרחק מן העץ כאשר הוא מניף עליו את הגרזן, וככל שהוא רוצה להגביר את  
עוצמת המכה על העץ הוא מתכופף יותר לאחור. מאידך, שואב המים, שבא לשאוב מים  
מהבאר מתכופף לעבר המעיין והבור. ככל שהוא מבקש לשאוב יוצר, כך הוא מכופף את גבו,  
והוא מוכן להשפיל עוד את הגב על מנת להביא מים וברכה לעולם.

לפי"ז מובן למה כתוב: "מחוטב עציך עד שואב מימיך". אמנם אין ביניהם הבדלי מעמדות אך  
יש הבדל משמעותי במהות העבודה. החוטבים שכורתים וגודעים חיים לעץ הם משחיתים  
והם הנחותים ביותר, ומאידך שואבי המים מהווים סמל של מופת שמחיים אחרים ופועלים  
לפיתוח העולם.

א"כ הפירוש הזה לא רק בא לומר שיש מעמדות גם אצל הנחותים כפי שפירש הספורנו, אלא  
הרבה יותר מכך- שיש כאן מהויות שונות.

ואיך כל זה קשור אלינו, לראש השנה?? כולם מתייצבים ללא שום הבדלים ונסקרים בסקירה  
אחת ע"י ה' ביום הדין, וכולם צריכים לתת דו"ח לפני ה' יתב' על מהות עבודתם.

### הייתי מבקש לתת אור נוסף בקשר לברית זו, וכפי שראינו אנו חוזרים לברית זו מידי שנה – בראש השנה.

אנו צריכים לזכור שהברית כפי שראינו נכרתה עם כל עם  
ישראל בכל המעמדות, כולם עומדים בשורה אחת



וכורתים ברית עם ה' התורה אף מדגישה כי אין מדובר בציבור שנכח בכריתת הברית בלבד, אלא "ולא אתכם לבדכם אנוכי כורת את הברית הזאת... כי את אשר ישנו פה ואיננו פה היום..." הברית הזאת נכרתת לאורך הדורות וכולנו ניצבים לפני ה' כיחידה אחת.

ישנו כלל שאומר – **"כל ישראל ערביין זה בזה"**. כולנו נמצאים בסירה אחת וכולנו אחראים לעם ישראל כולו. אנו לא יכולים לומר "אני את נפשי הצלתי". אנו – בני הציונות הדתית צריכים לדאוג לשאיפה לקדם את הנאמנות לברית זו, את קיום המצוות ואת הנאמנות לתורה של כלל ישראל.

בימים אלה, לפני ראש השנה הקרב ובא, אנו נעמוד כאומה לפני ה' יתב' ויש כמה דברים שצריכים להטריד אותנו כאומה. כמות האלימות ושפיכות הדמים, האמת והיושר, בעיות הביטחון של עם ישראל, המצוקה החברתית ועוד. אין אנו יכולים לעמוד בתפילות בראש השנה ולהתפלל מתוך כוונת – "אני את נפשי הצלתי", יש לנו אחריות כוללת כי אנו חלק מכלל הציבור.

נשתדל כולנו להשיב את האומה ולהתפלל עליה שבע"ה כולם יהיו נאמנים לעניין החברתי בארץ ולקיום המצוות, ורק כך נוכל לקיים את הברית ולקבל את השנה החדשה בברכה.

**שבת שלום ושנה טובה בריאה ושמחה**  
**בשורות טובות ומהירות לכולנו ושה' יתברך ישמור על חיילינו**  
**שרגא פרוכטר – ראש הישיבה**

